

Proč naše děti onemocní?

Jak to, že děti onemocní a někdy dokonce zemřou, jsou-li podle křesťanské tradice takzvaně nevinné? Lze u dětí postřehnout obdobné zákonitosti zjevování nemoci jako u dospělých?

Základní potřebou dítěte je láska rodičů, trvalé bezpečí a jistota, že vše dobré vůkol zůstane beze změny. Nejdůležitější pro malé dítě je matka. Strádá-li matka, prožívá-li pocity ohrožení, nachází-li se v bezvýhodné situaci, přenešou své negativní emoce automaticky i na dítě, a to i s průvodními fyziologickými reakcemi. Podle mínění Britů S. Mitchella a D. W. Winnicotta jsme jako lidé celiství jen v rámci mozaiky svých nejbližších vztahů. D. W. Winnicott to zdůrazňuje především v případě dětí: *Neexistuje nic takového jako dítě, existuje pouze dvojice matka – dítě.* (1998)

Pokud se dítě zásluhou rodičů ne setkává s příznivými kompromisy z vnějšku a jeho vnější dosavadní přátelský svět se pozvolna či dokonce pronikavě mění k horšímu, zrodí se v dětské mysli těžký konflikt a následuje neodvratitelný zdravotní anebo delikventní pád. Dítě se před blížícím se psychickým kolapsem zprvu pokouší reflexivně zachránit. Podle geniálního Spinozova postřehu se strádající dítě zatouží stát svým vlastním bohem či otcem. Chce se postavit na vlastní nohy a bojovat samo za sebe. Jenže tato poslední naděje v útlém věku téměř stoprocentně selhává.

Nedávno jsem uklízel předzahrádku před domem. Přistoupil ke mně pětiletý blondatý chlapec s batůžkem, obhlédl dům a zeptal se, zda bych ho nezaměstnal. Prý potřebuje vydělat peníze, protože utekl z domova. Otce nemá a matka ho bije. V batůžku měl brusky a nůž s pěticentimetrovou čepelí. Rekl jsem, aby se vrátil domů, jinak ho bude už večer hledat policie. „Já ty policajty zabiju,“ řekl a zamával nožičkou. Co se asi stane, až tento junák půjde okolo mého domu za dvacet let? (PN = Petr Novotný)

Děti sdílejí nucený psychický prostor rodičů nebo opatrovníků, z něhož se jen málokdy dokážou vymanit. Rodiče tento prostor buď vyladují, anebo deformují. Třetí možnost neexistuje. Dítě je vždy buď psychicky vyladěné, anebo nevyładěné, z toho se žádný rodič nevykrotí. Škála psychické nevyładěnosti se projevuje mimořádným rozptylem a někdy končí až hrůznou deformovaností. Například nevzdělání, asociální či nesociální rodiče vyprodukují identické potomstvo, nemají totiž jinou možnost. Stačí se postavit na školní dvůr a pozorovat chování dětí školou povinných při míčové hře. Vyjevují rodinnou pohodu i traumata, psychické přednosti nebo deformace svých rodičů, agresivitu, submisivitu, bezbrannost, porozumě-

ní, destruktivitu, vstřícnost, velkomyšlnost, strach, neuroticismus, nenávisť, chuť ublížit, vznešenost, soucit, zákeřnost atd. Většina představovaných vlastností je podnícena emocionálním stylem panujícím v rodině. Kdo by se tomu divil? Vždyť i pes zobrazí časem vlastnosti svého pána, odhlédneme-li od druhové psi předurčenosti.

Matka, jejíž dvanáctiletý nadprůměrně inteligentní a emotivní syn trpěl nočním pomočováním, se citově vzdělila svému manželovi, trpěla depresemi, rozličnými světoboly a odcizila se i své profesi. Syn svou enurézou vyjevil matčina traumata. (PN)

Rané negativní zkušenosti se světem bývají nejstabilnější. Pokud je svět vnímán v dětství jako zlý či nebezpečný, pak se tento vjem přenáší snadno do strategií dospívání i zralého věku. Pokud psychicky nevyładěné a často nemocné děti setrvávají i v dospělosti u svých psychicky nevyładěných rodičů, pak se v nich rozvinutá dětská traumata fixují nebo dokonce rozhořňují. Jejich dětské nemoci se tudíž transformují do komplikovanějších a nebezpečnějších „dospělých“ podob. V těchto případech však jde o sociální, nikoli o genetické předurčení. A nelze je brát na lehkou váhu. Čím jsme starší nebo stresovanější, tím blíže míváme k nebezpečným nemocem, jež povstaly z těžkých dětských traumata.

Děti samy jen málokdy dokážou překonat úskali, před která je, byť v dobré víře, postavili rodiče, zdravotníci a opatrovníci. Svědčí o tom například statistice dětských alergií, obézních a rozličně dysfunkčních dětí. Zdravotní problémy dětí se rodí i tehdy, nahrazuje-li dítě jednomu z rodičů chybějícího partnera. Když se například rozvedená matka svěřuje desetiletému synovi s pracovními a ekonomickými problémy, těžkou vztahovou situací či s osobní bezradností. Takový chlapec pak může trpět úzkostí nebo nočním děsem a následně rozličnými dysfunkcemi.

Dětem obecně škodí přísná a nesmlouvavá výchova. V případě, že je dítě s drobnými poruchami chování podrobeno takzvaně zpřísněnému režimu, dochází k pronikavému zhoršení jeho zdravotního stavu. Děti bývají nebezpečně emočně znejistěny i v případech, kdy otcové vytyčí jiné výchovné meze než matky a kvůli tomu se zrodí rodičovské rozpory. Jen málokdy se rodiče dětem za své výchovné přehmaty či způsobené krivdy omlouvají. Když takto vymodelované děti dospějí, pak se ani ony svým dětem nebudou omlouvat a zcela jistě se nebudou

omlouvat ani svým přestárlym rodičům. Ti mohou očekávat, že se na nich dopustí obdobně funkčních krivd...

Když se rodiče rozejdou, utrpí jejich rozchodem nejvíce děti, i když to tak na první pohled nevypadá. Platí však ještě významnější sociální zákonitost, která se dokáže somatizovat například do podoby alergie nebo astmatu: Vše, co postrádají ve svých vztazích rodiče, ještě více postrádají jejich děti... Děti většinou nedokážou ani při nejlepší vůli naplnit rodičovská předsevzetí a očekávání. Mnohostranné a důrazné rodičovské usměrňování nebo výchovné deformace dětí se proto téměř spolehlivě somatizují.

Noční pomočování bývá častou reakcí dítěte na značné napětí v rodině, například v podobě konfliktů mezi rodiči. Jindy bývá „protestem“ proti stěhování do cizího města, protože po přestěhování dítě ztratí všechny dosavadní přátele a je náhle dezorientováno a sociálně vykořeleno. (T. Schäfer 2002)

Problémy s noční enurézou se zrodí, nebývá-li dítě akceptováno jako malý dospělý, například když se mu lze, naplano slíbují, na sliby se zapomíná a sliby se neplní. Je-li rodiči zostuzováno před cizími dospělými a vrstevníky. Noční pomočování bývá pláčem močového měchýře nad podobným příkořím. Hypnoterapie mnohdy tento noční problém velmi rychle přemůže, avšak není-li eliminován psychický konflikt, jež pomočování manifestuje, enuréza se ráda rychle navrátí... (PN)

45letá klientka, diabetička 1. typu, popisuje, po jaké události se zjevilo její onemocnění: „V osmnácti jsem přivedla domů svého chlapce, budoucího manžela. Můj otec mu odmítl podat ruku a pohovořit s ním, protože byl synem jeho životního nepřítele. Případala jsem si jako v rodině Monteků a Kapuletů. Asi za půl roku, vzápětí po svatbě, jsem onemocněla diabetem. Ještě dlouho jsem se snažila s otcem pohnout, nic však nepomohlo. Otec mi sňatek nikdy neodpustil. Nemohla jsem mít děti a můj otec se nikdy nedočkal vnoučat. Cukrovka mi totiž přivodila problémy s dělohou a vaječnými, které mi byly operativně odstraněny. Manžel mě před několika měsíci opustil a začal žít s o dvacet let mladší ženou...“ (PN)

Prof. MUDr. Miloš Pešek, KSc. –

PhDr. Petr Novotný v knize

ZACHRAŇ SVŮJ ŽIVOT

Principy nemoci a uzdravování.

Vydalo ji nakladatelství Dialog, Markova 3, 460 14 Liberec 14, tel.: 485 121 610, e-mail: knihy@dialog-lbc.cz. www.dialog-lbc.cz